

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda (spr.)
Sędziowie:	SA Małgorzata Pasek SO del. do SA Iwona Jawor-Piszc
Protokolant: sekretarz sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2019 r. w Lublinie

sprawy W. M. (1)

z udziałem zainteresowanego Syndyka Masy Upadłości (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji W. M. (1) i zainteresowanego Syndyka Masy Upadłości (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 26 kwietnia 2018 r. sygn. akt VIII U 3024/16

I. oddala obie apelacje;

II. zasądza od W. M. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. kwotę 4.050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

III. zasądza od Syndyka Masy Upadłości (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. kwotę 4.050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Iwona Jawor-Piszc Elżbieta Gawda Małgorzata Pasek

III AUa 783/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie W. M. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. ustalającej, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia wnioskodawcy u płatnika składek (...) spółki z.o.o nie może być wyższa niż 7000 zł miesięcznie.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

W. M. (1) został zatrudniony od dnia 15 lutego 2011 r. przez (...) Spółka z o.o. w P. na stanowisku dyrektora generalnego w wymiarze 1/2 etatu za wynagrodzeniem 7000 zł. Spółka ta została założona w dniu 23 września 2005 r. przez członków rodziny W. M. (1) - M. M., K. M., i B. M., którzy byli jej udziałowcami i zajmowała się przetwórstwem grzybów. Prezesem zarządu został W. M. (1). Po zmianie umowy spółka ta działała w dalszym ciągu pod firmą (...) Spółka z o.o. w P.. Do obowiązków wnioskodawcy należało zarządzanie podległymi mu jednostkami, kierowanie wszystkimi procesami w zakładzie produkcyjnym, nadzór nad prawidłową działalnością firmy, odpowiedzialność za politykę personalną, reprezentowanie firmy w kontaktach z kluczowymi klientami, nadzór nad przygotowaniem umów, kalkulacji, cenników i ofert handlowych, udział w sporządzaniu budżetu i nadzór nad jego realizacją, optymalizacja kosztów produkcji. W tym okresie czasu spółka zatrudniała około 20 osób, w tym głównego technologa i pracowników produkcyjnych. Do spółki należały budynki położone w P. przy ul. (...), gdzie zajmowano się produkcją grzybów.

Do roku 2014 spółka posiadała dodatni wynik finansowy i prowadziła inwestycje. W 2014 roku, na skutek problemów z płatnościami rat przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, spółka popadła w zadłużenie. Od tego czasu zaczęła zalegać z płatnościami wobec wierzycieli, w tym spółki (...), będącej dostawcą puszek do pieczarek. Łączna wartość wierzytelności wobec tego kontrahenta na dzień 13 maja 2016 r. wyniosła 170 924, 90 zł. Oprócz tego (...) posiadała zadłużenie wobec innych kontrahentów, pracowników, banków i Burmistrza Miasta P..

W połowie 2015 r. wszyscy pracownicy spółki zostali zwolnieni zaś budynki od dnia 5 czerwca 2015 r. oddane w dzierżawę (...) Spółce z o.o. w siedzibą w W. na okres 10 lat. Do zadań W. M. (1) w tym czasie należały kontakty z wierzycielami, ściąganie należności, zarządzanie całością finansów spółki oraz obsługa umowy dzierżawy - rozliczanie czynszu i mediów.

Bilans spółki za 2014 rok wykazał stratę -5 623 925,35 zł, za rok 2015 na kwotę -9 440 502,16, za rok 2016 na kwotę -9 384 344,46 zł.

W dniu 17 maja 2016 r. (...) złożył wniosek o ogłoszenie upadłości (...). Postanowieniem z dnia 22 września 2016 r. sygn. akt IX GU 197/16 Sąd Rejonowy Lublin Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku ogłosił upadłość spółki i wyznaczył syndyka w osobie P. S..

W okresie zatrudnienia wnioskodawcy jego wymiar czasu pracy został zwiększony najpierw do 0,75 etatu za wynagrodzeniem 10 000 zł zaś od dnia 1 września 2015 r. do pełnego etatu za wynagrodzeniem do kwoty 16 500 zł. Takie wynagrodzenie zostało przez płatnika składek zadeklarowane w ZUS jako podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, w tym ubezpieczenie chorobowe.

Oprócz zatrudnienia w (...) W. M. (1) był zatrudniony u innych pracodawców: w (...) w oparciu o umowę o pracę od dnia 20 marca 2012 r. do 12 czerwca 2015 r. w wymiarze 1/2 etatu jako dyrektor generalny za wynagrodzeniem 7000 zł miesięcznie, w (...) spółce z o.o. od dnia 1 lipca 2009 r. do 31 grudnia 2011 r. na stanowisku dyrektora generalnego w pełnym wymiarze czasu pracy a od dnia 1 stycznia 2012 r. do 12 czerwca 2012 r. w wymiarze 3/4 etatu. Nadto W. M. (1) jest zatrudniony w Grupie (...) Spółce z o.o. w B. od dnia 1 lipca 2009 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku dyrektora generalnego za wynagrodzeniem 3000 zł, od dnia 1 lipca 2010 r. za wynagrodzeniem 10 000 zł zaś od dnia 1 stycznia 2012 r. jego wymiar zmniejszono do 3/4 etatu, przy niezmiennych pozostałych warunkach umowy.

W okresach od 09.06. 2011 r. do 30.11.2011 r., 30.04.2012 r. do 26.10.2012 r., 29.01.2013 r. do 12.07.2013 r., 25.02.2014 r. do 15.08.2014 r. oraz od 28.10.2015 r. przebywał na zasiłku chorobowym zaś w okresach od 13.07.2013 r. do 8.01.2014 r. oraz od 26.08.2014 r. do 20.08.2015 r. na świadczeniu rehabilitacyjnym.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów dołączonych do akt sprawy niniejszej oraz akt ZUS, jak również z akt sprawy IX GU 197/16 SR Lublin-Wschód w Lublinie. Dowody te zostały sporządzone przez uprawnione podmioty, w granicach ich kompetencji i nie były kwestionowane przez strony.

Wobec treści tych dokumentów Sąd tylko częściowo obdarzył wiarą zeznania W. M. (1), jak też zeznania jego syna K. M.. W znacznej części zeznania te nie znajdują oparcia w dokumentach - np. co do sytuacji finansowej spółki (...), która konsekwentnie pogarszała się już od roku 2014 a nie 2015, co wynika z ustaleń Sądu w sprawie IX GU 197/16. Nadto twierdzenia w/w o zwiększonym zakresie zadań, jaki miał spoczywać na wnioskodawcy po wydzierżawieniu przedsiębiorstwa spółce (...), są nielogiczne i sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy nie uwzględnił odwołania. Sąd wskazał, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 1 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 121, ze zm.) tytułem obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego i rentowego jak i chorobowego (art. 11 ust. 1) oraz wypadkowego (art. 12 ust. 1) jest pozostawanie w stosunku pracy, przy czym na podstawie art. 13 pkt. 1 cyt. ustawy ubezpieczenie trwa od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. W zaskarżonej decyzji organ rentowy zakwestionował jedynie wysokość wynagrodzenia, będącego podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne ponad kwotę 7000 zł.

Zgodnie z utrwalonym poglądem Sądu Najwyższego nadmierne podwyższenie wynagrodzenia pracownika w umowie o pracę może być w zakresie prawa ubezpieczeń społecznych ocenione, jako dokonane z zamiarem nadużycia prawa do świadczeń. Postanowienie umowy o pracę jest w tym zakresie nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego, polegającym na świadomym osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu – art. 58 § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05, OSNP z 2006 roku, Nr 11-12, poz. 192, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05 OSNP z 2005 roku, Nr 21, poz. 338, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 16/05, OSNP z 2006 roku, Nr 11-12, poz. 191, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku, II UK 43/05, OSNP z 2006 roku, Nr 15-16, poz. 251). W takiej sytuacji Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma uprawnienie do kwestionowania wysokości wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, Lex nr 509047, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku II UK 16/05, Lex nr 182776).

Alimentacyjny charakter świadczeń i zasada solidaryzmu wymagają bowiem, by płaca, stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki, nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie. Wynika to z przekonania, że choć przepisy prawa ubezpieczeń społecznych literalnie odnoszą wysokość składek do wypłaconego wynagrodzenia, w rzeczywistości odwołują się do odpowiedniości przełożenia tytułu ubezpieczenia - pracy i uzyskanej za nią należnej płacy na składki w ramach społecznego poczucia sprawiedliwości w korzystaniu ze świadczeń z ubezpieczenia, udzielanych pracownikom z zasobów ogólnospołecznych (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 roku, II UK 16/05, OSNP z 2006 roku, Nr 11-12, poz. 191).

Podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi bowiem wynagrodzenie godziwe, a więc należne, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy. Ocena godziwości wynagrodzenia wymaga uwzględnienia każdego konkretnego przypadku a zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05, Lex nr 148238, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1999 roku, I PKN 465/99 OSNAPiUS z 2001 roku, Nr 10, poz. 345).

W ocenie Sądu Okręgowego z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie jednoznacznie wynika, że spółka (...), dokonując zwiększenia wymiaru etatu W. M. (1) na stanowisku Dyrektora Generalnego najpierw do $\frac{3}{4}$ i kwoty 10 000 zł a następnie pełnego etatu i kwoty 16 500 zł, uczyniła to bez żadnego uzasadnienia faktycznego. Od roku 2014 spółka była w złej kondycji finansowej, co skutkowało ogłoszeniem upadłości w dniu 22 września 2016 r. (...). Jest zatem logicznym, że spółki nie było w tym czasie stać na zwiększanie wynagrodzeń pracownikom, o czym świadczy zwolnienie wszystkich pozostałych pracowników w połowie 2015 r. Sąd nie dał wiary twierdzeniom W. M. (1) i zeznaniom świadka K. M., że ilość zadań związanych z zatrudnieniem w tej spółce wzrosła w związku z koniecznością obsługi zawartej umowy dzierżawy. Przeciwnie, w ocenie Sądu zwolnienie pracowników i wydzierżawienie przedsiębiorstwa, skutkuje zasadniczym zmniejszeniem ilości zadań osoby zatrudnionej na stanowisku dyrektora generalnego, bo nie nadzoruje on już żadnych procesów produkcyjnych. Samo prowadzenie finansów spółki i podejmowanie czynności związanych z odzyskaniem wierzytelności nie uzasadnia zwiększenia wymiaru etatu do $\frac{3}{4}$ a tym bardziej do pełnego. Ustalone za te czynności wynagrodzenie w kwocie 10 000 zł i 16 500 zł jest rażąco wygórowane, nawet w przypadku wysokich kompetencji i wiedzy W. M. (1) z zakresu przetwórstwa grzybów.

Nie może też ująć z pola widzenia, że w tym samym czasie skarżący był równolegle zatrudniony także u innych pracodawców za równie wysokim wynagrodzeniem. Nadto Spółka (...) jest spółką rodzinną, stąd łatwość w kreowaniu nieadekwatnego do jej sytuacji finansowej i wymiaru zadań wynagrodzenia W. M. (1). Co istotne, w okresie kiedy doszło do zwiększenia wynagrodzenia, W. M. (1) korzystał ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego: od 09.06.2011 r. do 30.11.2011 r., 30.04.2012 r. do 26.10.2012 r., 29.01.2013 r. do 12.07.2013 r., 25.02.2014 r. do 15.08.2014 r. oraz od 28.10.2015 r. przebywał na zasiłku chorobowym zaś w okresach od 13.07.2013 r. zaś do 8.01.2014 r. oraz od 26.08.2014 r. do 20.08.2015 r. na świadczeniu rehabilitacyjnym. Odwołujący nie wykazał, aby w tym okresie zastępowała go osoba zatrudniona na czas jego zastępstwa, co także wskazuje na niewielki zakres zadań, jaki realizował w okresach zdolności do pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego wszystko to świadczy o tym, że W. M. (1) uzyskał zwiększenie wymiaru etatu i wynagrodzenia ponad kwotę 7000 zł w (...), tylko i wyłącznie w celu uzyskania nieadekwatnie wysokich świadczeń ubezpieczenia społecznego, kosztem innych uczestników tego systemu.

W związku z tym na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie od zaskarżonej decyzji.

Orzeczenie o zwrocie kosztów procesu Sąd oparł na treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c., a ich wysokość w kwocie 2400 zł na podstawie §2 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804 w wersji obowiązującej na dzień złożenia odwołania).

Apelację od powyższego wyroku złożył pełnomocnik wnioskodawcy oraz pełnomocnik syndyka.

Pełnomocnik wnioskodawcy zaskarżył wyrok w całości zarzucając:

- 1) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wybiórczą, dowolną i jednostronną ocenę zgromadzonych dowodów, pominięcie dowodu z zeznań świadka K. M. a nadto przyjęcie, że zwolnienie wszystkich pracowników zainteresowanej spółki nie spowodowało wzrostu obowiązków prezesa zarządu, pomimo prowadzenia przez nią działalności gospodarczej;
- 2) naruszenie art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p. przez uznanie, że postanowienia umowy o pracę są nieważne w zakresie wysokości wynagrodzenia podczas gdy to strony stosunku pracy ustalają jego treść a wysokość płacy, która była przez wiele miesięcy wypłacana nie powinna być kwestionowana przez organ rentowy ani przez sąd;
- 3) naruszenie art. 18 cyt. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ustalenie innej podstawy wymiaru składek niż przychód wnioskodawcy;

- 4) naruszenie art. 22 § 1 k.p. w zw. z art. 353¹ k.c. poprzez ich niezastosowanie w sytuacji gdy strony stosunku pracy mają prawo ustalenia wysokości wynagrodzenia na poziomie ukształtowanym w wyniku decyzji stron stosunku pracy;
- 5) naruszenie art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 18 ust. 1 i 2, art. 20 ust. 1 cyt. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie przez Sąd Okręgowy podstawy wymiaru składek innej niż przychód wnioskodawcy i przyjęcie, że zachodziła potrzeba weryfikacji wynagrodzenia;
- 6) naruszenie art. 78 § 1 k.p. w zw. z art. 353¹ k.c. poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że wynagrodzenie wnioskodawcy powinno się kształtować na poziomie 7000 zł a nie jak postanowiły strony umowy o pracę.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

W uzasadnieniu apelacji rozwinął stawiane zarzuty.

Pełnomocnik syndyka zaskarżył wyrok w całości i zarzucił:

- 1) naruszenie art. 83 ust. 1 i 2 oraz art. 86 ust. 1 i 2 cyt. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez przyjęcie, że organ rentowy może kwestionować prawidłowość zadeklarowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne;
- 2) naruszenie art. 18 cyt. ustawy poprzez ustalenie innej podstawy wymiaru składek niż przychody odwołującego z tytułu zatrudnienia;
- 3) naruszenie art. 81 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej (...) poprzez ustalenie innej podstawy wymiaru składek niż przychody odwołującego z tytułu zatrudnienia;
- 4) naruszenie art. 29 § 1 w zw. z art. 300 k.p. i w zw. z art. 78 § 1 k.p. poprzez bezpodstawne zakwestionowanie wynagrodzenia, wynikającego z umowy o pracę z dnia 15 lutego 2011 r.
  - 1) naruszenie art. 58 § 2 w zw. z art. 300 k.p. przez przyjęcie, że zwiększenie wynagrodzenia było sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i jako takie jest nieważne a umowa o pracę, na podstawie której zwiększono wynagrodzenie jest sprzeczna z prawem;
  - 2) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny, bez jego wszechstronnego rozważenia i w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego polegające na przyjęciu, że zwiększenie wynagrodzenia do 16.500 zł nastąpiło bez uzasadnienia faktycznego, tylko częściowe obdarzenie wiarą zeznań wnioskodawcy i świadka K. M., przyjęcie, że skarżący faktycznie nie mógł wykonywać pracy jako osoba odpowiedzialna za działanie spółki.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji i ustalenie, że podstawa wymiaru składek nie może być wyższa niż 16500 zł, zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje lub zmianę zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania.

W uzasadnieniu apelacji skarżący przedstawił argumentację na poparcie stawianych zarzutów.

Opierając się na ustaleniach faktycznych jak i rozważaniach prawnych poczynionych przez Sąd I instancji **Sąd Apelacyjny zważył co następuje:**

Obie apelacje są bezzasadne i podlegają oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w całości ustalenia faktyczne jak i wywody

prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60).

Przechodząc do apelacji pełnomocnika wnioskodawcy podnieść należy, że nietrafny jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Dokonana przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko w przypadku, gdy brak jest logiki

w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu jest sprzeczne z doświadczeniem życiowym. Taka sytuacja w sprawie niniejszej nie występuje. Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, nie dając wiary zeznaniom wnioskodawcy i świadka K. M. w zakresie, w jakim zeznali, że w związku z zawarciem umowy dzierżawy i zwolnieniem pracowników zwiększył się zakres obowiązków skarżącego. Sąd uzasadnił przekonująco swoje stanowisko wskazując, że zakres obowiązków wnioskodawcy uległ znacznemu ograniczeniu, gdyż nie nadzorował on żadnych procesów produkcyjnych. Samo zajmowanie się finansami spółki, która nie prowadziła już działalności produkcyjnej nie uzasadniało zwiększenia wymiaru czasu pracy skarżącego do $\frac{3}{4}$ a następnie do pełnego etatu. Sąd Okręgowy miał też na uwadze równoległe zatrudnienie wnioskodawcy u innych pracodawców jak i korzystanie przez niego z długotrwałych zwolnień lekarskich i brak zastępstwa w tych okresach na jego stanowisku pracy. Sąd Okręgowy rozważył powyższe okoliczności i trafnie ocenił materiał dowodowy, w zgodzie z zasadą swobodnej oceny dowodów.

Dla podniesienia zarzutu wadliwej oceny dowodów nie jest wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu, chyba że strona jednocześnie wykaże, iż ocena dowodów przyjęta przez sąd za podstawę rozstrzygnięcia przekracza granice swobodnej oceny dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00 – OSNC 2000, z. 10, poz. 189 oraz z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99 – OSNP 2000, nr 19, poz. 732). Dokonana przez Sąd Okręgowy ocena dowodów nie przekracza granic swobodnej oceny, zatem zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie jest trafny.

Wskazane przez pełnomocnika wnioskodawcy zarzuty naruszenia prawa materialnego sprowadzają się do błędnej wykładni powołanych w apelacji przepisów prawa poprzez przyjęcie przez Sąd Okręgowy innej podstawy wymiaru składek niż wynikająca z umownych ustaleń stron stosunku pracy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego przepisy prawa materialnego, wskazane w apelacji, nie zostały naruszone. Prawidłowo Sąd Okręgowy zważył, że podwyższenie wynagrodzenia wnioskodawcy zostało dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego a w szczególności zasady solidaryzmu, zgodnie z którą podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne nie może być ustalona ponad granice słusznego i godziwego wynagrodzenia. Wnioskodawca w toku pierwszego przesłuchania sam zeznał, że w jego ocenie kwota 7.000 zł to wynagrodzenie adekwatne do wykonywanych przez niego obowiązków, również po zaprzestaniu produkcji przez spółkę (k. 50v).

W zawartej w dniu 15 lutego 2011 r. umowie o pracę strony uzgodniły wymiar czasu pracy na $\frac{1}{2}$ i wynagrodzenie w kwocie 7.000 zł. Z zeznań wnioskodawcy jak

i świadka K. M. nie wynika jaka była przyczyna zwiększenia wymiaru czasu pracy do $\frac{3}{4}$ etatu i podwyższenia wynagrodzenia do kwoty 10.000 zł ani też czy wnioskodawca faktycznie w tym wymiarze czasu pracy wykonywał swoje obowiązki. Fakt zwiększenia wynagrodzenia od lutego 2012 r. wynika z konta ubezpieczonego

w spółce (...), która następnie została przekształcona w spółkę (...) (ten sam numer KRS dla obydwu spółek). W tym okresie skarżący był równoległe zatrudniony w spółce (...)

w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu oraz od dnia 20 marca 2012 r. w firmie prowadzonej przez M. M. (...) w wymiarze $\frac{1}{2}$ etatu. U wszystkich pracodawców pełnił obowiązki dyrektora generalnego. Fizycznie nie jest możliwe aby skarżący mógł wykonywać pracę jednocześnie u wszystkich pracodawców we wskazanym wyżej wymiarze. Nadto od dnia 30 kwietnia 2012 r. do 26 października 2012 r. skarżący nie wykonywał pracy z powodu choroby i korzystania z zasiłku chorobowego i nie wykazał aby ktokolwiek przejął jego obowiązki. Nasuwa się zatem wniosek, że zakres jego zadań był niewielki i nie był on obciążony pracą w wymiarze jaki wskazały strony stosunku pracy.

Za listopad 2015 roku skarżący uzyskał wynagrodzenie w kwocie 16.500 zł z uwagi na zwiększenie wymiaru czasu pracy do pełnego etatu (list płac). Zasadnie i zgodnie z logiką Sąd Okręgowy wywiódł, że po pierwsze kondycja ekonomiczna spółki nie pozwalała na tak znaczne zwiększenie wynagrodzenia a po drugie, wobec zwolnienia pracowników i zakończenia produkcji zakres obowiązków skarżącego nie uległ zwiększeniu a wręcz ograniczeniu. Z zeznań skarżącego wynika, że do jego obowiązków należały przede wszystkim sprawy związane z produkcją – „dopilnowanie” produkcji, rozliczanie brygadzystów, mistrzów, technologów, laboratorium. Po zakończeniu produkcji w czerwcu 2015 roku ten zakres obowiązków nie był realizowany, zaś prowadzenie spraw finansowych czy egzekwowanie należności nie oznacza zwiększenia obowiązków ale powstania nowych, które nie mogły zajmować pełnego czasu pracy i zwiększenia wynagrodzenia, skoro spółka nie prowadziła już żadnej działalności. Dodać należy, że zwiększenie wynagrodzenia zbiegło się w czasie z ustaniem w dniu 12 czerwca 2015 r. zatrudnienia w pozostałych spółkach rodzinnych tj. (...) i firmie prowadzonej przez M. M.. Ponadto od dnia 28 października 2015 r. skarżący korzystał z zasiłku chorobowego, czyli wzrost wynagrodzenia nastąpił w okresie czasowej niezdolności skarżącego do pracy.

Sąd Okręgowy wszechstronnie rozważył wszystkie okoliczności sprawy, nie pomijając przy tym złej kondycji finansowej spółki, której bilans za 2014 rok wykazał stratę, pogłębiającą się w następnym roku a ostatecznie upadłość spółki. Sąd Apelacyjny podziela w pełni wywody Sądu Okręgowego, że ani kondycja finansowa spółki ani też zakres zadań skarżącego nie uzasadniał zwiększenia wymiaru czasu pracy i podwyższenia wynagrodzenia. Umowa o pracę w części dotyczącej podwyższenia wynagrodzenia jest zatem nieważna, jako sprzeczna z zasadami współzycia społecznego – art. 58 § 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p.

Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia art. 22 § 1 k.p. w zw. z art. 353¹ k.c. Zgodnie z treścią art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Ukształtowana w tym przepisie zasada swobody zawierania umów doznaje ograniczeń, gdyż umowy nie mogą sprzeciwiać się naturze stosunku prawnego ani też zasadom współzycia społecznego. W sprawie niniejszej umowne zwiększenie wymiaru czasu pracy jak i wysokości wynagrodzenia wnioskodawcy naruszało zasady współzycia społecznego, trafnie wskazane przez Sąd Okręgowy.

Sąd ten nie dopuścił się naruszenia art. 78 § 1 k.p., zgodnie z którym wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy. Sąd Apelacyjny podziela w pełni pogląd Sądu Najwyższego, że podstawę wymiaru składek pracownika, może stanowić wyłącznie wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, słuszne, rzetelne, uczciwe, sprawiedliwe i takie, o którym można powiedzieć, że jest ekwiwalentne względem wykonywanej pracy. Takie rozumienie godziwości wynagrodzenia odpowiada kryteriom ustalania wysokości wynagrodzenia z art. 78 § 1 k.p. (wyrok z dnia 9 sierpnia 2005 r. III UK 89/05). Podwyższenie wnioskodawcy dwukrotnie wynagrodzenia za pracę nie było uzasadnione ani zwiększeniem jego obowiązków ani koniecznością zwiększenia wymiaru czasu pracy, a zatem nie było wynagrodzeniem „godziwym” w rozumieniu cyt. przepisu. Tym samym prawidłowo

i w zgodzie z przepisami ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej (...) Sąd Okręgowy ustalił wysokość podstawy wymiaru składek na pierwotną kwotę wynagrodzenia tj. 7.000 zł, jako wynagrodzenia adekwatnego do czasu pracy skarżącego, jego zakresu zadań oraz kondycji finansowej spółki.

Wbrew zarzutom apelacji organ rentowy jest uprawniony do zakwestionowania podstawy wymiaru składek pracownika. Zgodnie z treścią art. 83 ust. 1 pkt 3 cyt. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących m.in. ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek. Organ rentowy jest zatem uprawniony do zweryfikowania podstawy wymiaru składek, po dokonaniu własnych, samodzielnych ustaleń i do wydania indywidualnej decyzji.

Ponadto, powołany w apelacji art. 86 ust. 1 cyt. ustawy upoważnia Zakład Ubezpieczeń Społecznych do kontroli wykonywania zadań i obowiązków w zakresie ubezpieczeń przez płatników składek. Kontrola ta obejmuje m.in. zgłoszenie do ubezpieczenia oraz prawidłowość i rzetelność obliczenia, potrącenia i placenia składki. Organ rentowy w ramach powyższych uprawnień może badać zarówno ważność samej umowy o pracę jak i jej postanowień w zakresie wynagrodzenia. W uchwale z dnia

27 kwietnia 2005 r. (sygn. II UZP 2/05, OSN 2005 Nr 21, poz. 338), Sąd Najwyższy wskazał, że w ramach art. 41 ust. 12 i 13 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zakwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Dodać należy, że organ rentowy jak i Sąd Okręgowy mogli zakwestionować podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne wnioskodawcy również za wcześniejszy okres tj. od lutego 2012 r. Istotne jest bowiem to czy wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składek zostało ustalone w sposób godziwy, nienaruszający zasad współżycia społecznego a nie to za jaki okres pozwany kwestionuje jego wysokość.

Tym samym Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia wskazanych przepisów.

Mając powyższe względy na uwadze i na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił apelację pełnomocnika wnioskodawcy jako bezzasadną.

Apelacja pełnomocnika syndyka również nie zasługuje na uwzględnienie. Apelacja ta powiela zarzuty wskazane w apelacji pełnomocnika wnioskodawcy, zatem Sąd Apelacyjny podtrzymuje wskazaną powyżej argumentację wedle, której zarówno zarzuty naruszenia prawa procesowego jak i prawa materialnego wskazane w apelacji nie są trafne.

Z tych wszystkich względów i na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił apelację syndyka jako bezzasadną.

Apelujący są stronami przegrywającymi sprawę, zatem na mocy art. 98 § 1 k.p.c. winni zwrócić pozwanemu poniesione koszty postępowania apelacyjnego tj. koszty zastępstwa procesowego. Zasadzając koszty zastępstwa procesowego Sąd Apelacyjny miał na uwadze treść § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804). Stosownie do treści art. 22 k.p.c. wartość przedmiotu zaskarżenia w niniejszej sprawie stanowi różnicę pomiędzy wysokością przyznanego wynagrodzenia (16.500 zł) a ustalonego przez Sąd Okręgowy (7.000 zł) czyli kwotę 9.500 zł, co w wymiarze rocznym stanowi kwotę 114.000 zł. Stawka minimalna wynosi 5.400 zł i z uwagi na treść § 10 ust. 2 cyt. rozporządzenia ulega ograniczeniu do 75% , zatem wynosi 4.050 zł. Ustalając wartość przedmiotu zaskarżenia Sąd Apelacyjny miał na uwadze poglądy Sądu Najwyższego, w świetle którego wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne stanowi różnicę między deklarowaną przez płatnika składek a podstawą ustaloną przez organ rentowy za sporny okres (por. Postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2017 r. II UZ 59/17 LEX 2397614 oraz postanowienie z dnia 16 stycznia 2018 r. III UZ 12/17 LEX 2439112).